



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica**

Ab anno Christi 1595. usque ad annum 1600

**Fleury, Claude**

**August. Vind. [u.a.], 1773**

**VD18 90118677**

§. 53. Altera Hagiensis collatio.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67263](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67263)

Sæcul. XVI.

A.C. 1600.

IV. Quotiescunque vere fideles operæ carnis enormia committunt, toties veram fidem totaliter amittunt. Non solum autem possunt in atrociam, & conscientiam directæ vastantia scelera, atque adeo in ipsum peccatum ad mortem, & in Spiritum sanctum incidere, sed etiam in iis perseverare, ac mori, consequenter a fide justificante, gratia, & salute totaliter, & finaliter exidere, multisque id vere fidelibus, ac regnitis evenit, & etiamnum non raro evenit.

V. Nullus vere fidelis, ac regeneratus in hac vita de perseverantia, ac proinde de sua salute certus esse potest absque speciali revelatione.

VI. Tantum abest, ut doctrina de certitudine perseverantiæ, ac salutis ad solidam fidelium consolationem, & conscientiarum pacem in hac vita sit necessaria, ut e contrario natura, atque indole sua veræ pietati, ac toti Religioni sit perniciofa, inserviatque generandæ, ac fovendæ carnali securitati.

VII, Fides προσωριον, id est temporarium, est fides vera, totalis, & justificans, nec differt specie a vera fide ad finem durante.

§. LIII.

Altera Hagiensis collatio.

Weisman.

Hist. Eccles.

Sæc. XVII.

p. 1292.

Cum hæ Theses inter utramque factionem hæud levem animorum content-

tionem excitarent, resque ad apertam  
 sectæ scissionem spectaret, hinc Fœde-  
 rati Ordines rursus Hagæ anno salutis  
 nostræ millesimo sexcentesimo undeci-  
 mo publicum inter contententes collo-  
 quium haberi præceperunt, eo præci-  
 pue consilio, ut ibidem de controversis  
 articulis, necnon de Confessionis Bel-  
 gicæ, & Catechismi doctrina examen  
 institueretur: igitur utrinque sex *Col-  
 locutores*, ut vocabant. designantur, &  
 quidem ex Arminianis Joannes Uten-  
 bogardus, Adrianus Borrius, Joannes  
 Arnoldus, Corvinus Ecclesiæ Lugdu-  
 no-Batavæ Pastor, Nicolaus Gravin-  
 chovius Roterodamus Minister, E-  
 duardus Pappius, & Simon Episco-  
 pius tunc temporis Pastor Blesvicensis:  
 ex Gomaristis autem seligebantur Pe-  
 trus Plancius Amstelodamus Minister,  
 Libertus Fraxinus Brielanæ, Ruar-  
 dus Acroncius Schiedamensis, Joannes  
 Decius Dordacenzæ, Joannes Bogan-  
 dus Harlemensis, & Festus Hommius  
 Leydensis Ecclesiæ Pastor. Ad hoc  
 colloquium Gomaristæ ex suis hosce sex  
 Ministros deputabant, qui præfatis the-  
 sibus totidem contrarias opponerent  
 unacum quodam libello supplici, quem  
*Contra-Remonstrationem appellitabant*, ei-  
 demque ipsemet Franciscus Gomarus,  
 Joannes Polyander, Antonius Thysius,  
 Anto-

Sæcul. XVI.  
 A.C. 1600.

**Sæcul. XVI.** Antonius Waleus, & Labertus subscri-  
**A.C. 1600.** psere. Interea agebatur de nominan-  
do quodam erudito Viro, qui Arminio  
nuper defuncto tam in sectæ promovendæ studio, quam Leydenfis Professoris munere succederet, hancque in rem ex Remonstrantibus præcipui, & præprijmis Joannes Utenbogardus, Guilielmus Coddeus, & Petrus Bertius clam cum Joanne Barneveldo, ejusque amicis conspirabant, ut Conradus Vorstius eligeretur, quod ipsis etiam ad vota successit, nam Lugduno-Batavæ Universitatis Curatores eundem Theologiæ Professore[m] nominabant, atque exeunte mense Junio anno Christi millesimo sexcentesimo decimo datis ad Tecklenburgum, & Bentheimium Comites literis Barneveldium tunc Steinfurtensem Professore[m] dimitti rogabant, is tamen tantum ad mensis Octobris exitum abire permissus est. His ita constitutis colloquio datum est initium, ubi Gomarus, Hommius, duntaxat hac disputatione celebris, necnon Lucas Trelcatius junior proponebant, quod ab Arminianis eorum Ecclesia pessundaretur, ac propterea suas rationes, quas contra Remonstrantium libellum paratas haberent, excipi peterent. Remonstrantes quinque suos articulos propugnare totis viribus adlaborabant, frementibus Go-  
mari-

maristis, qui Magistratus patrocínio e-  
 lati suos adversarios per fas, nefasque  
 opprimere satagebant; cum autem nil  
 nisi clamores, & convitia audirentur,  
 Ordinum Deputati totam hanc causam  
 scripto potius, quam viva voce, agi jus-  
 ferunt: quocirca plurima utrinque scri-  
 pta, & responsiones divulgabantur, in  
 quibus utraque pars omnem ingenii sui  
 aciem, ac doctrinæ summam partim in  
 oppugnandis, partim in propugnandis  
 quinque articulis exerebat, frustraneo  
 licet Arminianorum conatu, cum enim,  
 teste Hugone Grotio. „cum tantis præ-  
 „judiciis res ageretur, & singulares  
 „Doctorum opiniones in mentes disci-  
 „pulorum sensim irrepentes, & partim  
 „progressu temporis, partim altius in-  
 „quirendi negligentia, tacito Ecclesia-  
 „rum consensu receptæ liberam inge-  
 „niorum sedulitatem auctoritate sua ju-  
 „gularent, neque minus in Ecclesiis,  
 „quam in aliis confessibus vinceret ma-  
 „jor pars meliorem, non alium rerum  
 „suarum eventum sperare poterant Ar-  
 „miniani, quam Castellio expertus est, qui  
 „pressus insolentia adversariorum eo re-  
 „dactus est, ut vir cetera doctus, ac  
 „perpetua fama dignus lignando vi-  
 „ctum sibi quæreret.„ Postmodum  
 anno post Christum natum 1613. Del-  
 phis Batavorum inter Utenbogardum,  
 Bor-

Sæcul. XVI.  
 A.C. 1600.

**Sæcul. XVI.** Borrium Grevinchonium, Bogardum Be-  
**A.C. 1600.** cium, & Hommum alia habebatur col-  
 latio, in qua Gomaristæ quendam fidei  
 formulam ab Armianianis subscribi pete-  
 bant, quod tam Remonstrantes facere  
 recusabant, prius quinque articulorum  
 doctrinam approbari postulantes: cum  
 autem ob hostium suorum potentiam  
 veritatis præsentis triumphum sibi pol-  
 liceri haud possent, saltem quinque ar-  
 ticulos defendendi libertatem indulgeri,  
 seque tanquam Fratres a Gomaristis  
 tolerari petebant. Hanc petitionem  
 justam, æquamque habentes Hol-  
 landiæ Ordines post crebras, inutiles-  
 que litigantium velitationes anno Do-  
 mini millesimo sexcentesimo decimo  
 quarto edictum, ut vocant, *provisionale*  
 promulgabant, vi cuius non tantum Re-  
 monstrantes Ministri a censuris eccle-  
 siasticis suorum Fratrum essent immu-  
 nes, sed etiam nullus ex Ministerii Can-  
 didatis in examine circa argumentum  
 de Prædestinatione &c. contra animi  
 sui sententiam molestaretur, sed utrique  
 parti pace reddita controversiæ cum de-  
 bita moderatione agerentur, ac conten-  
 dentes sibi invicem honorem, charita-  
 temque deferrent, donec libera, parti-  
 busque minime addicta, ac moderata  
 Synodus suo tempore haberi posset. Ve-  
 rum hæc ipsa concordiae ratio Gomari-  
 stis

stis summopere displicuit, atque inter  
 eos Joannes Bogermannus, Sibrantus  
 Lubbreus, alique calamos suos adver-  
 sus hoc edictum acuere non dubitabant,  
 palam declarantes, quod profanus Ma-  
 gistratus circa Ecclesiae res edictum  
 conficiendi auctoritate careat. Hugo  
 Grotius his obstrepens librum, cui titu-  
 lus: *Pietas Ordinum Hollandiae*, edidit,  
 indeque evenit, ut teste Leydeckero,  
 Arminiana religio evaderet religio Po-  
 litica: Ceterum Gomaristae insectaban-  
 tur praecipue Barneveldum, eoquod hic  
 Ordinibus auctor exstitisset, ut omnibus  
 Ministellis, & Theologiae Professoribus  
 inhiherent, ne in Templis, aut Scholis  
 de quaestionibus circa Praedestinatio-  
 nem, & gratiam agerent, simulque Bi-  
 bliopolis, & Typographis prohibitum ef-  
 fet, ejusmodi libros vendere, aut praelo  
 subjicere, eoquod, addebat Barneval-  
 dus, doctrina de gratia, & Praedestina-  
 tione tantopere implicita sit, nec a plebe  
 comprehendi valeat, adeo, ut consultum  
 sit, si Ministelli in suis sermonibus dun-  
 taxat de custodiendis Dei mandatis, vir-  
 tutibusque Christianis agant, atque ex  
 sacris Paginis ea tantum hauriant, quae  
 animos ad pacem, charitatem, solatium,  
 bonum exemplum, ac spem erga Dei  
 misericordiam excitare possunt: attam-  
 en moderatum hoc Barneveldi con-  
 filium

Saecul.XVI.  
 A.C.1600.

Sæcul. XVI.  
A.C. 1600.  
filium Gomaristas Mauritiæ Principis, suæque factionis auctoritate suffultos adeo offendebat, ut eundem Pastorem accusarent, quod cum Catholicis, atque Hispanis clam conspiraret, sensimque Religionem Romano-Catholicam non sine luculento Reipublicæ excidio in Provincias unitas invehere moliretur: igitur mutuis hisce dissidiis utrinque prævalentibus Hagiense hoc colloquium haud magis prosperum, quam collatio ibidem ante triennium habita, exitum fortiebatur.

§. LIV.

*Succincta relatio de exitu hujus schismatis.*

*Bossuet hist. variat.*

Paulopost inter Mauritium Principem Auriacum, & quosdam Belgii uniti Ordines Remonstrantium partibus faventes orta sunt dissidia, qua occasione in rem versa Mauritius sua auctoritate tantum effecit, ut Magistratus Armini doctrinæ addicti suis privarentur officiis, ac Pastoribus exulare jussis Præcones Gomaristæ sufficerentur, Joannes autem Barnevaldus primo libertate, ac demum ipsa quoque vita orbaretur, & Hugo Grotius, alique ex Remonstrantibus præcipui ad carceres damnarentur. Hac crudelitate, & violen-